

**ЦЕНТР МЕДИЧНИХ ІННОВАЦІЙ – ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я АТ «УКРАЇНСЬКА
ЗАЛІЗНИЦЯ»**

Євсєєва О.А.

докт., економ. наук, професор,

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків,

Головаш О.В.

Здобувач,

Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків

**MEDICAL INNOVATION CENTER - INNOVATIVE INSTRUMENTS FOR PROVIDING
DEVELOPMENT OF HEALTH INSTITUTIONS OF UKRAINIAN RAILWAY JSC**

Ievsieieva O.

Doctor of Economics Sciences, Professor,

Ukrainian State University of Railway Transport, Kharkiv,

Holovash O.

Applicant

Ukrainian State University of Railway Transport, Kharkiv

АНОТАЦІЯ

В статті запропоновано створення замкнутого циклу для новітніх медичних технологій здійснювати на базі Центру медичних технологій. Розкрито цілі, завдання, механізм функціонування центру. Основними складовими елементами Центру медичних інновацій є дослідницький, дослідно-виробничий, інформаційний, маркетинговий блоки.

ABSTRACT

The article proposes to create a closed loop for the latest medical technologies to be implemented on the basis of the Center for Medical Technologies. The goals, tasks, mechanism of functioning of the center are revealed. The main components of the Medical Innovation Center are the research, research, production, information, and marketing blocks.

Ключові слова: медичні інновації, трансферт технологій, заклади охорони здоров'я, соціальна інфраструктура, медичні технології, розвиток.

Keywords: medical innovations, technology transfer, healthcare facilities, social infrastructure, medical technology, development.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання ключовим фактором забезпечення розвитку закладів охорони здоров'я є створення замкнутого циклу розробки та впровадження медичних технологій в практичну діяльність. Впровадження інноваційних медичних технологій, технологій лікування, діагностики, профілактики та реабілітації захворювань, вдосконалення підготовки медичних кадрів закладів охорони здоров'я можливо забезпечити шляхом посилення міжгалузевих зв'язків, інтеграції науки, виробництва, забезпечення трансферту технологій, імплементації нововведень в лікувальний процес, що потребує формування організаційно-економічної структури, яка забезпечить взаємодію, координацію діяльності закладів охорони здоров'я залізничного транспорту та інших організацій, підприємств, задіяних в процесі створення та впровадження медичних інновацій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам інноваційного розвитку закладів охорони здоров'я, впровадження медичних інноваційних технологій, трансферту медичних технологій присвячено праці вітчизняних та зарубіжних вчених серед яких: М. М. Коренєв, М. Л. Водолажський, Т. П. Сидоренко, Т. В. Фоміна, Т. В. Кошман,

А.Є. Горбань, М.Л. Кочина, Е.А. Дячук, А.С. Свінцицький, О.І. Висоцька, Г.О. Слабкий, О.Ю. Марков, О.В. Горбенко, Е.А. Ясьлов [1-7]. Вирішення зазначених проблем частина науковців пропонують шляхом формування територіального кластеру, а інші зосереджують увагу лише на певних видах медичної діяльності. Однак, питання створення замкнутого циклу розробки та впровадження медичних технологій в практичну діяльність закладів охорони здоров'я, що входять до складу АТ «Українська залізниця» потребує більш детального дослідження.

Мета статті є визначення основних аспектів функціонування Центру медичних інновацій, як ключового інноваційного інструменту забезпечення розвитку закладів охорони здоров'я АТ «Українська залізниця».

Виклад основного матеріалу. Ключовим критеріям розвитку закладів охорони здоров'я АТ «Українська залізниця» є можливість забезпечення рівним доступом до якісних та кваліфікованих медичних послуг, поліпшення показників здоров'я, перенесення теоретичних знань і навичок у практичну охорону здоров'я, впровадження медичних інновацій. Впровадження нових медичних технологій можливо при збалансованому розвитку всіх елементів виробничого ланцюжка інноваційної продукції (від наукових досліджень до впровадження в

медичну практику), тобто трансферту медичних технологій.

На думку фахівців, інновації в медицині розуміються як нові рішення, що зумовлюють опанування нових медичних технологій (діагностика, лікування та профілактика захворювань, організація системи медичної допомоги та управління охороною здоров'я), яка реалізується в системі практичної охорони здоров'я та медичної науки [1].

Сьогодні під медичною технологією розуміють динамічно взаємопов'язане клінічне, лабораторне, інструментальне, функціонально-діагностичне, медикаментозне, немедикаментозне, реабілітаційне, організаційно-методичне, а також сервісне забезпечення лікувально-діагностичного процесу, який являє собою певний набір та послідовність закінчених дій (операцій) і процедур (сукупність операцій), що проводяться з метою вдосконалення систем організації охорони здоров'я, у рамках яких захищається і підтримується здоров'я людини [1, 2, 4, 6].

Трансфер технологій – це перенесення результатів фундаментальних і прикладних досліджень на рівень розробок, виробництва та комерціалізації нових і поліпшених продуктів, послуг або процесів, що становлять інтелектуальну цінність для захисту інтелектуального продукту дослідників [5, 8].

Забезпечення трансферту медичних технологій, створення замкнутого циклу для новітніх медичних технологій доцільно здійснювати на основі формування Центру медичних технологій, який є складовою організаційно-економічної структурою діяльності якої направлена на забезпечення процесу розробки та впровадження медичних інновацій в медичних закладах АТ «Українська залізниця» шляхом акумулювання, активізації потенціалу закладів охорони здоров'я залізничного транспорту, наукових установ, профільних закладів освіти, виробничих підприємств, формування стійких технологічних зв'язків.

Оскільки до складу соціальної інфраструктури АТ «Українська залізниця» входять Філія «Центр охорони здоров'я», якій в свою чергу підпорядковується 8 клінічних лікарень, Центр медичних технологій пропонуємо створити як підрозділ Центру охорони здоров'я АТ «Українська залізниця». Це дозволить забезпечити впровадження медичних інновацій в практичну діяльність закладів охорони здоров'я АТ «Українська залізниця».

Мета Центру медичних технологій – координація, забезпечення та виконання науково-дослідних, учбово-методичних робіт з розробки та впровадження медичних технологій, які забезпечать максимально швидке перетворення досягнень фундаментальної науки в практичні результати, а саме діагностичні та лікувальні технології, лікувальні засоби, медичні вироби.

Основними цілями створення даного центру є:

- формування єдиної структури спеціалізованих лікарень, учбового комплексу, науково-дослідних установ;
- впровадження принципів трансляційної медицини;
- сприяння покращенню рівня освіти спеціалістів;
- створення науково-клінічної бази для розробки та впровадження нових медичних технологій;
- проведення передклінічних та клінічних досліджень у відповідності до міжнародних стандартів;
- трансферт нових зарубіжних технологій.

Серед основних напрямів роботи Центру доцільно виділити:

- розробка та впровадження інноваційних напрямків медичної діяльності;
- розробка та впровадження інноваційного медичного продукту;
- розробка та впровадження інноваційних медичних технологій;
- отримання інноваційних знань, вмінь та навиків ведення лікувально-діагностичного процесу;
- розробка та впровадження управлінських та структурних змін в закладах охорони здоров'я;
- інформаційна підтримка клінічної практики.

Ключовими задачами Центру медичних технологій є:

- розробка, апробація та впровадження передових технологій біомедицини в практичну медицину;
- удосконалення методики постановки експериментальних досліджень;
- перехід на якісно новий рівень співпраці з науковими, промисловими організаціями в пріоритетних напрямках розвитку медичної техніки та технологій.

Механізм функціонування центру, взаємозв'язки учасників процесу трансферту інноваційних медичних технологій представлено на рис.1.

Складовими елементами Центру медичних інновацій є дослідницький, дослідно-виробничий, інформаційний, маркетинговий блоки.

Дослідницький блок включає:

- учбовий відділ, який сприяє отриманні нових знань, вмінь та навиків спеціалістів всіх рівнів (від студентів до керівників медичних закладів);
- відділ перед клінічних досліджень, який має лабораторії пошукових та прикладних досліджень. Фахівцями даного відділу проводиться науково-дослідна робота, розробка інноваційного медичного продукту відповідно до визначених напрямів діяльності центру;

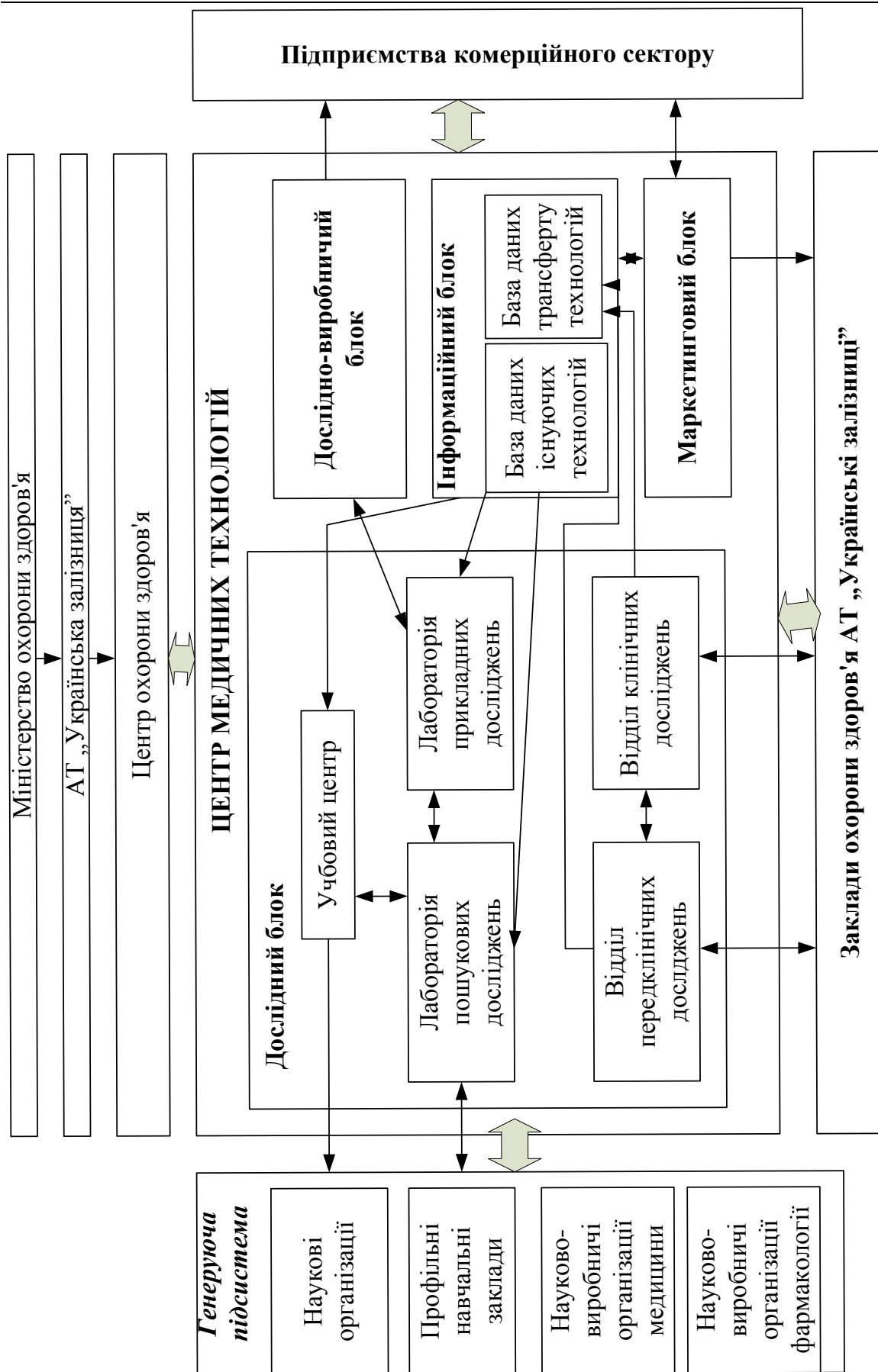

Рис. 1. Механізм функціонування Центру медичних технологій

- відділ клінічних досліджень – проводить клінічну апробацію медичних інновацій.

Діяльність дослідно-виробничого блоку полягає в виробництві та апробації дослідних зразків.

Основними функціями інформаційного блоку є акумулювання інформації щодо зарубіжних та вітчизняних інноваційних медичних технологій та формування бази даних по трансферту розроблених медичних технологій, які схвалені до застосування. Всі інноваційні медичні технології доцільно поділяти на три групи: технології, які схвалені до застосування Мінздравом України; технології схвалені до застосування в межах трансляційних досліджень (унікальні технології); технології схвалені до застосування в межах клінічної апробації.

Головною задачею маркетингового блоку є налагодження системи реалізації інноваційних медичних технологій зовнішнім партнерам.

Ядром інноваційної системи центру є команда висококваліфікованих фахівців, які формують спеціалізований технологічний ланцюжок зі створення інноваційної медичної технології. У процесі медичної інновації відбувається генерування нових знань, їх формалізація та акумулювання, синергетична взаємодія і неформальна передача (трансфер) знань в рамках спільної роботи, розвиток компетенцій і технологій, і в кінцевому підсумку - міжгалузевий трансфер технологій, знань, компетенцій. Команда висококваліфікованих фахівців Центру медичних технологій формується шляхом залучення спеціалістів профільних навчальних закладів, науково-дослідних установ в сфері медицини та фармакології, закладів охорони здоров'я АТ «Українська залізниця» та спеціалістів суміжних галузей та об'єднує в собі інтелектуальний, інноваційний потенціали зазначених учасників трансферту медичних технологій.

Координацію та загальне управління центром здійснює дирекція. До складу дирекції можуть входити сектор інноваційних досліджень (займається формуванням замовлень та виконанням досліджень в т.ч. грантових), сектор професійної підготовки (здійснює розвиток центру як освітнього майданчика), сектор маркетингу (стимулювання створення інноваційного продукту та його реалізація), сектор інформаційного забезпечення виконання інноваційних досліджень. Дирекція розробляє стратегію розвитку Центру медичних технологій і здійснює її реалізацію за своїми напрямками, координуючи діяльність ресурсних центрів, проектних груп і інших підрозділів центру.

Основні результати діяльності Центру медичних технологій визначаються в:

- створенні сприятливих умов для об'єднання потенціалів різних структур, які беруть участь в створенні інноваційних медичних технологій;

- забезпеченні трансферту медичних інновацій, отримання патентів, залучення зарубіжних технологій, впровадження інновацій в практику охорони здоров'я;

- підвищенні доступності інноваційних медичних послуг для населення;

- організаційному забезпеченні розвитку закладів охорони здоров'я АТ «Українська залізниця»;

- залученні інвестицій.

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що створення Центру медичних технологій є дієвим інноваційним інструментом забезпечення розвитку закладів охорони здоров'я АТ «Українська залізниця». Він відіграє роль координатора в виконанні науково-дослідних розробок в медицині та фармакології, впровадження інноваційних медичних технологій в практику закладів охорони здоров'я. Створення та функціонування такого центру дозволить впроваджувати світових практик в вітчизняні медичні заклади, забезпечити трансферт технологій і знань, підвищити рівень компетенцій працівників медичних закладів, комерціалізувати медичні інновації.

Література

1. Коренєв М.М., Водолажський М.Л., Сидоренко Т.П., Фоміна Т.В., Кошман Т. В. Актуальні питання трансферу інноваційних медичних технологій у галузі охорони здоров'я дітей та підлітків // Перинатология и педиатрия, №3, 2017

2. Горбань А.Є., Кочина М.Л. Інформаційна система планування, обліку, моніторингу та управління інноваційною діяльністю в сфері охорони здоров'я України // Медична інформатика та інженерія, №1, 2016. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mii_2016_1_5. — Назва з екрана

3. Дячук Е.А. Управление развитием инновационной системы учреждений здравоохранения: диссертация ... кандидата Экономических наук: 08.00.05 / Дячук Екатерина Александровна; [Место защиты: ФГБОУ ВО «Санкт-Петербургский государственный экономический университет»], 2018

4. Лазоришинець В.В. Питання підвищення ефективності інноваційної та винахідницької діяльності й розвитку трансферу медичних технологій у сфері охорони здоров'я України // Український медичний часопис, №4, 2014.

5. Свінцицький А.С., Висоцька О.І. Актуальні питання щодо впровадження медичних інноваційних технологій у закладах охорони здоров'я // Практикуючий лікар, №1, 2015

6. Слабкий Г.О., Марков О.Ю., Горбенко О.В. Цінність та вартість — дві компоненти системи оцінки медичних технологій та прийняття рішень в охороні здоров'я // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України, №2, 2012.

7. Ясыллов Е.А. О трансферте медицинских технологий, в том числе и медицинского оборудования // Medicine, №9, 2015

8. Matkin G.W. Technology transfer and the university. — New York: Macmillan Publishing Company, 1990. — 329 p.